

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Vattulainen, S. (2013) Laurean ja Omnian opiskelijoiden kuvailua oppimisestaan Suurpellon Living lab ympäristössä. Teoksessa Briitta Hiitola (toim.) KOULII-hanke. Koulutuksen Innovaatio & Integraatio 2010-2013. Omnian julkaisuja C 13. Espoo: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, 42-46.

URL: https://www.omnia.fi/sites/default/files/koulii_loppuraportti.pdf

LAUREAN JA OMNIAN OPISKELIJOIDEN KUVAILUA OPPIMISESTAAN SUURPELLON LIVING LAB YMPÄRISTÖSSÄ

Sirpa Vattulainen

Tämän artikkelin tarkoitus on kuvata Laurea-ammattikorkeakoulun ja Omnia ammattioppilaitoksen opiskelijoiden näkemyksiä omasta oppimisestaan Suurpellon Koulii -hankkeessa. Aineisto pohjautuu Parasta arkea -pilotin mukana toimineiden opiskelijoiden haastatteluihin.

Laurea ja Omnia

Oppilaitokset, jotka ovat mukana Koulii hankkeessa ovat pedagogisilta strategioiltaan erilaisia. Laurea strategia perustuu kehittämispohjaisen oppimisen malli – Learning by Developing (LbD)- joka ohjaa suunnittelua, toimintaa sekä toteutusta.

Omnialla ei ole yksittäistä pedagogista strategiaa, vaan opetuksen suunnittelua ja toteutusta ohjaa määritelty tahtotila, toiminta-ajatus ja arvot. Tahtotilana on takuu osaamisesta ja asenteesta kun koulutetaan ja ohjataan osaajia työelämään. Tärkeää on ammattitaidon arvostaminen, asiakaslähtöisyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. (Omnia Opetussuunnitelma)

Laurean tahtotilana on kansainvälisesti tunnustettu tulevaisuuden osaamisen ja metropoli kehityksen ammattikorkeakoulu. Laurea arvioista tärkeimmät ovat yhteisöllisyys sosiaalinen vastuullisuus ja luovuus. (Hiitola B. 2012, 75; Laurea strategia, Omnia Opetussuunnitelman yhteinen osa). Arvot ovat melko yhteneväiset molemmissa oppilaitoksissa ja sopivat hyvin yhteistyöhön Suurpellon Living Lab ympäristössä.

Learning by Developing

Jo vuonna 2002 Laurea pedagoginen strategia mainitsee oppimisen tapahtuvan opettamalla, tutkimalla ja kehittämällä. Strategia kuvaa myös oppimista tutkimusprosessina, jossa on mukana opiskelija, työelämä ja opettaja ohjaajana ja kasvun tukijana. (Kallioinen 2007) Tämä strategia luo hyvän pohjan LbD - mallille, joka pohjautuu autenttisiin työelämän kehittämis- ja ongelmatilanteisiin.

LbD on käytäntöön perustuva oppimisnäkemys, jossa pyritään oppiminen suuntaamaan todellisiin elämän tilanteisiin. LbD on saanut vaikutteita useista erilaisista oppimisen teorioista. Se koostuu useista oppimisnäkemyksistä, kuten yhtenä alkulähtökohtana on John Deweyn - tekemällä oppimisen teoria. Toisena merkittävänä on Kolbin kehämäisen – syklisen oppimisen malli, jossa yhdistyy yhteys yhdessä oppimiseen ja tilaan (Nonaka ja Takeuchi) jossa tietoa ajetaan. Lisäksi siihen tullut on vaikut-

teita Engeströmin ”aktivointi teoriasta” ja oppimiskäsityksistä, samoin kuin Hakkaraisen, Lonkan, Lipposen (2004) kuvailemasta ongelmapohjaisesta oppimisesta. (Raij K. 2007, 10-14) Tutkiva oppiminen on yksi lähtökohta ajattelu Laurea oppimisen ja opettamisen ajattelupohjassa. Siinä kuvataan oppimista vertauskuvina, jossa tärkeimpinä elementteinä on tiedonhankinta, osallistuminen ja tiedonluominen. Näistä tiedonhankinta on paljolti yksilön toimintaa, mutta osallistuminen ja tiedonluominen sekä tiedon jakaminen yhteisöllisempää. Tärkeää on verkostoituminen. Tiedon luomisen osio korostaa tiedonrakentamista ja tutkivan oppimisen teoriaa. Näitä ajatuksia sisältyy hyvin paljon LbD mallin oppimiskäsitykseen.

Kehittämispohjainen oppiminen LbD on Laurea-ammattikorkeakoulun pedagoginen toimintamalli-innovaatio. Toimintamallissa ammattikorkeakoulun pedagoginen, aluekehitys- sekä tutkimus- ja kehittämistehtävä sulautuvat yhdeksi uuden osaamisen ja tiedon tuottamisen prosessiksi. LbD:n peruskivet ovat 1) autenttisuus; tarkoittaa aitojen työelämätilanteiden ja ongelmien hyödyntämistä 2) kumppanuus; tehdään yhteistyötä, jakamista sekä yhdessä oppimista 3) kokemuksellisuus; oppiminen on aktiivista ja vastuullista, oppijalla on tärkeä rooli omassa oppimisessaan ja tiedon rakentamisessaan 4) tutkiva lähestymistapa; on tutkimus-orientoituneesti ja kriittisesti työskentelemistä sekä 5) luovuus; joka otetaan voimavaraksi kehittämiseen (Raij K. 2007, 20-24)

Työelämälähtöisyyttä painottavassa ammattikorkeakoulumaailmassa toiminnallisuutta ja käytäntöä korostava pragmaattinen lähestymistapa vastaa hyvin ammattikorkeakouluille asetettuihin tavoitteisiin. Pragmatismissa korkeakoulun päämääränä on opiskelijoiden kasvaminen hyvin selviäväksi yksilöiksi muuttuvissa olosuhteissa. Opetuksessa suositaan toiminnallisia ratkaisuja, joissa opiskelija ohjataan kokoamaan tilanteen tiedot ja he luovat itse sitä todellisuutta. Oppilaitoksen tulee antaa työkalut toimia käytännön tilanteissa. Tavoitteena ammattikorkeakouluissa on ohjata ja tukea opiskelijoita kasvamaan työelämän kehittäjiksi ja yhteisöjen tukijoiksi. Taitoina opiskelijan tulisi siis hallita mm. soveltaminen ja toteuttaminen (Raij K. Taatila V. 2012, 96- 112). LbD oppiminen syntyy sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, jossa tieto on läsnä ja jaetut kompetenssit. Oleellista on ongelmien ratkaiseminen yhteistyönä eri toimijoiden kanssa. (Pirinen R. 2007, 278)

LbD: n mukaisesti opiskelijat työskentelevät paljon erilaisissa hankkeissa. Isoissa hankkeissa voi olla sisällä useita projekteja.

Projekteilla vastataan suoraan työelämän tarpeisiin. Projektit voivat toimia opetusmenetelmällisenä ratkaisuna, opiskelun substanssina, sekä työelämän kehittämisen välineenä. Projektien tulisi olla tavoitteellisia, kertaluonteisia, ajallisesti määriteltyjä ja organisoituja. Tavoitteena projekteissa työskentelyllä on, että AMK -opiskelija saa valmiudet jatkossakin valmistuttuaan työskennellä projekteissa, kehittää työtään tai työllistää itsensä (Vesterinen P. 2003, 79-80). Koulii hanke on suuri hanke ja sen sisällä opiskelijoilla on useita omia projekteja.

Projektioppimisessa/hanketyöskentelyssä mielekkäiden ongelmien ympärille rakentuu prosessi, jossa on tarkoitus integroida eri tieteenalojen tai tiedonalojen käsitteitä ja käsitteitä. Oppijoiden tulisi olla mukana ratkaisemassa näitä ongelmia ja kehittämissaasteita useilla eri tavoilla ja menetelmillä (Vesterinen P. 2003, 81). Projektioppimisessa konteksti on mielekäs ja oppija ei ole vain tiedon passiivinen vastaanottaja vaan samalla rakentaa omaa tietoaan ja taitoaan yhdessä ohjaajien kanssa (Vesterinen P. 2003, 82).

Yhteisöjen asukkaat ja yhteiskunta laitteineen/laitoksineen ovat vaikea ja monimutkainen kohde oppimiselle, ja kuitenkin tavallisen kansalaisen pitää elää siinä. Oppiminen koostuu siellä hajanaisten asioiden oppimisesta ja aina kun oppii jotain huomaa sen, mitä kaikkea vielä pitäisi oppia. (Engeström Y. 2004, 18) Tämän vuoksi on tärkeää, osana koulutusprosessia, toimia ympäristöissä, jossa ihmiset toimii ja oppii.

LivingLab oppimisympäristönä

Living Lab käsitteenä on alkanut arjen tutkimisesta kodinomaisessa ympäristöissä ja laajentunut ihmisten toiminnan ymmärtämisen ja ongelmien ratkaisuun laajemmissa yhteyksissä. Living Lab voidaan myös määritellä tosielämän kehittämissympäristöksi (Niitamo V-P. Leminen S. 2012, Heikkanen S. Tuomi L. 2012, 21). Käyttäjälähtöinen innovaatiotoiminta on läheinen käsite Living Labille, jossa on mukana laajempi ekosysteemi (Juujärvi S. Pessa K. 2012, 25) . Nykyisin Living Lab ympäristöjä sovelletaan paljon, etenkin teollisessa kehittämissä, mutta myös erilaisten palveluiden kehittämissä.

Living Lab toiminnassa on tunnistettavissa erilaisia rooleja. Ensimmäiseksi hyödyntäjät, jotka haluavat hyötyä käyttäjätiedosta, mutteivät sitä saa elleivät verkostoidu muiden kanssa. Toiseksi mukana on mahdollistajat esim. kaupungin päättäjät ja kolmanneksi vielä tarvitaan kehittäjiä ja neljänneksi loppukäyttäjiä. Living Lab ympäristöstä ja sen haasteista riippuen toimija "ratastaa" vetää joku näistä (Fred M. Kortelainen M. Leminen S. 2011, 37-41). Suurpelto /Koulii hankkeessa hyödyntäjinä ovat tulevat alueen toimijat/yritykset, mahdollistajina Espoon kaupunki, EU ja taloyhtiöt, kehittäjinä Laurea AMK ja Omnia ja loppukäyttäjinä Suurpellon asukkaat.

Living Lab toiminta soveltuu hyvin AMK tutkimus-, kehittämissä ja innovointitoimintaan. Tällöin voidaan tiivistää työelämäyhteistyötä ja liittää opetusta kehittämiseen. Opiskelijat voivat

siloin osallistua toimintaan useissa rooleissa. Voidaan toimia tiedon ja käyttäjäpalautteen kerääjinä, analysoijina, ilmiön tutkijoina ja kehittäjinä, osahankkeiden projektipäälliköinä ja tulevaisuuden palveluiden käyttäjien edustajina. Siellä voi suorittaa harjoittelua, opinnäytetyötä tai projekteja (Heikkanen S. Tuomi L. 2012, 22). Koulii -hankkeessa opiskelijat ovat toimineet kaikissa edellä mainituissa tehtävissä. He ovat olleet luomassa käyttäjälähtöistä yhteistyöverkostoa, avoimia innovaatioita ja tosielämän kehittämissympäristöä.

LivingLab -menetelmä voi palvella käyttäjälähtöistä tutkimusta ja kehittämistä koska, parhaimmillaan se;

- motivoi ja innostaa käyttäjiä osallistumaan, edistää luovuutta ja innovatiivisuutta
- auttaa kuvaamaan käyttäjien arkea, aitoa käyttötilannetta, käyttäjäkokemusta ja ympäristöä
- auttaa ymmärtämään tietyn käyttäjäryhmän kulttuuria, toimintatapoja, sosiaalista ympäristöä
- vahvistaa käyttäjän asemaa ja vaikutusmahdollisuuksia
- ei anna pelkästään vastausta kysymykseen mitä, vaan miten ja miksi
- auttaa löytämään käyttäjän piilotarpeita, hiljaisia signaaleja ja tunteita aidossa ympäristössä
- auttaa löytämään tarjolla olevia mahdollisuuksia uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden havaitsemiseen ja taloudellisesti
- auttaa konkretisoimaan käyttäjätutkimuksen tuloksia ja yhdistämään tuote sekä palvelu (Heikkanen S. ja Tuomi L. 2012 s 25-26 ; Vilkkiä mukaellen).

Koulii hankkeessa on kaikkia näitä tavoitteita/hyötyjä tavalla tai toisella pyritty saavuttamaan.

Yhtenä tavoitteena Koulii -hankkeessa on kehittää vahvoja kumppanuuksia Suurpellon asukkaille ja hyödyntäjille sekä saada mukaan innovointiin erilaisia näkökulmia ja toimijoita (Juujärvi S. 2012, 10-11). Verkostomaisen rakenteen luomisen ja työskentelyn etu on tiedonsiirto, innovaatioiden syntyminen ja oppimisen luovuus. Tällöin yhdessä synnytetään ja kokeillaan toimintaa aidossa tilanteissa (Pirinen 2007, 273). Verkostomaisen työtavan oppiminen on hyödyllistä kaikille, etenkin opiskelijoille.

Living Lab on innovointi ympäristö ja samalla menetelmällinen lähestymistapa, jolloin siihen liittyy myös eettisiä näkökulmia. Toiminta ja kehittäminen tulee olla läpinäkyvää, ihmisten vapautta kunnioittavaa ja hienotunteista. Toiminnan on myös oltava vastuullista ja turvallista, etenkin jos kodeissa toimitaan. Lopputuloksista ollaan vastuussa ja opiskelijoiden toiminnasta Living Lab ympäristössä (Sivonen K. 2009, 228).

Palvelumuotoilu

Koulii hankkeen pääasia on käyttäjälähtöisyyden mukaan ottaminen kaikissa alueen kehittämissaasteissa. Tähän sopi hyvin lähestymistavaksi palvelumuotoilu. Se on suhteellisen uusi lähestymistapa palvelujen kehittämiseen, etenkin koulutuksen kentällä (Juujärvi S. Pessa K. 2012 s. 15). Living Lab toiminnassa

käytettiin Kumarin – mallia (2009) palvelumuotoilusta. Keskeinen periaate Kumarin mallissa on innovaatioiden rakentaminen ihmisten kokemusten pohjalta. Innovaatioprosessi etenee karkealla luokittelulla seuraavasti 1. Aistitaan aikomukset, 2. Opetellaan tuntemaan konteksti, 3. Opitaan tuntemaan käyttäjät, 4. Muotoillaan oivallukset, 5. Tutkitaan konsepteja, 6. Muotoillaan ratkaisut ja 7. Toteutetaan palvelut. Malli soveltui hyvin Koulii hankkeeseen lähtökohdaksi, koska palvelumuotoilua ei tehdä tilaustyönä, vaan ilmaantuvan, hajanaisen tiedon pohjalta.

Oppiminen hankkeissa

Peltari ja Ronkola (2007) tutkivat opinnäytetyössään opiskelijoiden kokemuksia LbD hankkeista (N=48). Tulosten mukaan opiskelijat kokivat hankkeet hyvänä lisänä oppimiselle, mutta keskeistä oli, että niiden sisältö tuli sopia opintojakson tavoitteisiin. Opiskelijoiden motivointi hankkeen aikana koettiin myöskin tärkeäksi oppimisen varmistamiseksi.

Koulii hankkeen loppuarvioinnissa opiskelijoiden oppimiseen liittyen ovat Juujärvi S ja Pessa K (2012) todenneet, että opiskelijoiden ohjaaminen on haasteellista Living Lab ympäristössä, sillä ohjausta tulee myös työelämäkumppaneilta ja asukkailta. Opiskelijoiden valinta toimintaan on yksi haaste. Otetaanko mukaan koko ryhmä vai motivoituneimmat opiskelijat, samoin millainen jako tehdään roolien suhteen eri oppilaitosten opiskelijoiden kesken. Rajatut tehtävät toimivat paremmin ja se, että opinnot toteutetaan alueella ovat riittävän pitkäkestoisia. Pääsääntöisesti opiskelijoiden vastuuntunne lisääntyi toimiessa. Opiskelijoiden näkökulmasta toiminta on ollut pääsääntöisesti mielenkiintoista ja siellä he pystyivät sekä suunnittelemaan että toteuttamaan omia innovaatiotaan tai toimintojaan, toisaalta tuli myös pettymyksiä, jos oma toteutusidea ei ollutkaan toimiva tai hyvänkin idean toteutus epäonnistui ulkoisista syistä.

Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävät

Tutkimustehtävinä oli löytää vastauksia seuraaviin kysymyksiin.
 Millä tavoin Living Lab ympäristöön liittyvät tavoitteet toteutuvat?
 Millaisia asioita siellä opitaan?
 Millaisia asioita tulisi vielä kehittää oppimisen lissäämiseksi?
 Millä tavoin käytännön järjestelyt ovat toimineet?

Näkemyksen kartoittamiseen ja kuvailuun haastateltiin yhteensä seitsemää terveydenhoitaja- sairaanhoitaja-, lähihoitaja- ja sosionomiopiskelijaa. Terveystoimittajapiskelijat olivat myös pohjakoulutukseltaan lähihoitajia. Haastateltavat ovat toimineet koululaisten iltapäiväkerhossa, perhekahviloissa tai/ ja toteuttaneet opinnäytetyönsä alueella. Haastattelut toteutettiin puhelimitse tai henkilökohtaisesti.

Teemahaastattelu

On keskustelunomainen haastattelumuoto, jossa haastattelija

antaa haastateltavalle mahdollisuuden ilmaista ajatuksiaan, antaa merkityksiä. Keskustelun pohjana on vain muutama etukäteen laadittu teema, mutta se ei sido tarkasti keskustelua. Tutkimusta ja haastattelua ohjaa koko ajan tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehtävät (Tuomi J. Sarajärvi A. 2012. 93-94). Aineisto on analysoitu sisällön analyysillä; pelkistettyjen ilmausten jälkeen ne on ryhmitelty ja sitten muodostettu koostavia kategorioita (vrt, Tuomi J. Sarajärvi A. 2012, 101-104).

Tulokset

Asukkaiden suhtautuminen opiskelijoihin oli Suurpellossa pääsääntöisesti positiivista, avointa ja joihinkin tapahtumiin suorastaan innostunutta (esim. terveystoiminta). Alkuaikoina oli alueella asukkaita vähän ja tuolloin oli vaikea saada asiakkaita kokeiluihin ja tuolloin ilmeni myös epäröintiä ja kuormitusta joidenkin asukasryhmien kohdalla. Asukkailla oli harmistuneisuutta siitä että, kokeillaan ja sitten toiminta ei jatkukaan.

Opiskelijoiden tuottama hyöty asuinalueen asiakkaille

Opiskelijat kuvasivat asiakkaiden saaneen heidän toiminnastaan useanlaista vastetta. Tärkeäksi asiaksi opiskelijat nostivat sen, että he olivat kuunnelleet asukkaita, vieneet asiat vaikuttajatahoille ja tehneet aluetta tunnetuksi monin tavoin. Konkreettisine asioina tulivat esille erilaiset tilaisuudet, tapahtumat, mittaustulokset ja palvelukokeilut. Samoin asukkaat saivat sellaisia hyötyjä, jotka auttavat tulevaisuuteen terveyttä ja hyvinvointia edistävasti, kuten vertaistukiryhmiä, taitoja ja tietoja ennalta ehkäisyyn sekä toiveitaan esille (Tarkemmin alla kuvio 1).

pelkistys	yhdistävä kategoria
Kartoituksia Toiveet tuli esille Viety tiedoksi johdolle Herätelty vaikuttajia Tultu kuulluksi Sai puhua Sai julkisuutta	→ Vaikuttamismahdollisuudet lisääntyivät
Terveysmittauksia Vuorovaikutusta Leikkiä, laulua Oppia omasta sairaudesta Palvelukokeiluita Tietoa, vastauksia Tapahtumia	→ Konkreettisia hyötyjä
Vertaistukea Ennalta ehkäisyä Tietoa jatkoon Jatkotoiveita huomioitu	→ Tulevaisuuden hyötyjä

KUVIO 1. ASIAKKAILLE TUODUT HYÖDYT OPISKELIJOIDEN KUVAAMINA (N=7)

Opiskelijoiden saama tuki oppimiselle Living Lab ympäristössä

Opiskelijat saivat oppimiselleen tukea sekä koulun puolelta, että asukkailta, lisäksi oma aktiivisuus ja oman kiinnostuneisuuden kehittyminen tekemisten myötä lisäsi oppimista. Palvelumuotoilun opettaminen tuli esille vahvistavana asiana useissa haastatteluissa (Tarkemmin kuviossa 2).

pelkistus		yhdistävä kategoria
Koulun tuki Teoria tieto Opettajat Ohjaajat Palvelumuotoilu opinnot (++)	➔	Virallinen opiskelijan tuki
Asukkaat Oikeat asiakkaat Ohjauksen harjaannus	➔	Saatu asiakaspalaute
Ryhmässä tekeminen Yhdessä toimiminen	➔	Yhteistyö
Oma näkyvyys Oma aktiivisuus Aiempi koulutusohjaaja	➔	Henkilökohtainen innostuminen

KUVIO 2. OPISKELIJOIDEN OPPIMISTA LIVING LAB YMPÄRISTÖSSÄ TUKEVAT ASIAT. (N=7)

Opiskelu Living Lab ympäristössä

Opiskelu Living Lab ympäristössä nähtiin hyödylliseksi etenkin isoissa kokonaisuuksissa, kuten opinnäytetyö, hanketyöskentely ja harjoittelut. Erilaiset tehtävät, joissa pyritään vuorovaikutustaitojen kehittämiseen ja asiantuntemuksen lisäämiseen ovat opiskelijoiden mielestä myöskin mielekkäitä toteutettaviksi asuinalueella. Tietenkin yrittäjyyteen liittyvillä opinnoilla on kohtaamis pintaa asukas yhteisöissä. (Tarkemmin ilmauksia kuviossa 3)

pelkistus		yhdistävä kategoria
Asiakkaan kohtaamista Ohjaamista	➔	Vuorovaikutukseen liittyviä taitoja
Ennalta ehkäisevää toimintaa Yhteisö kartoituksia Opinnäytetöitä Hanketyötä Osaa harjoittelusta Useita tapahtumia peräkkäin	➔	Isoja kokonaisuuksia opinnoista
Yrittäjyys opintoja	➔	Yrittäjyyttä

KUVIO 3. LIVING LAB YMPÄRISTÖN SOVELTUVUUS OPISKELUUN OPISKELIJOIDEN KUVAAMANA (N=7)

Oppimisen lisääntyminen Living Lab ympäristössä

Useat opiskelijat kuvasivat tärkeäksi vahvan teoriapohjan, joka mahdollistaa opiskelun asuinalueella. Toivottiin enemmän kontaktitunteja koululla ennen hanketta. Samoin tuli esille yrittäjyysopintojen painotusta ennen alueelle menoa. Asuinalueella tulisi olla pysyvä koordinaattori, joka auttaisi organisoinnissa ja uusien opiskelijoiden perehdytyksessä. Yksi ongelma oli asukkaiden vähäisyys alkuajoina, jolloin oppimiskokemukset jäivät kapeiksi, eikä harjaannusta asiakas tilanteissa tapahtunut riittävästi. (Tarkemmin opiskelijoiden kuvauksia alla kuviossa 4.)

pelkistus		yhdistävä kategoria
Enemmän teoriaopintoja Lisää tietoa yrittäjyydestä	➔	Vahva teoriapohja
Yhdysesikö Suurpellossa	➔	Hyvä koordinointi
Osallistujia enemmän	➔	Asukkaita riittävästi

KUVIO 4. OPISKELIJOIDEN KUVAUKSIA SIITÄ, MILLAISET ASIAT OLISIVAT LISÄNEET OPPIMISTA LIVING LAB YMPÄRISTÖSSÄ. (N = 7)

Käytännön järjestelyt ja oppiminen

Käytännön ongelmina Suurpellossa toimiessa olivat tilat ja niiden huono soveltuvuus joihinkin toimintoihin/kokeiluihin. Samoin mainittiin ongelmana avainten saaminen tiloihin ja avainten kuljetusongelmat. Joillakin toteutusryhmillä ei ollut riittävästi suunnittelu aikaa kokeiluihin eikä myöskään osaamista markkinointiin. Samoin tuli esille, ettei ollut rahaa käytössä riittävästi. Hanketyön alussa oli käytännöllisenä ongelmana, että asukkaita oli liian vähän alueella. Samoin mainittiin kulkuyhteydet yhtenä ongelmana opiskelijoille, samoin parkkialueen ongelmat. Koordinointia kaivattiin alueen toimintoihin.

Pohdinta

Haastateltavana oli opiskelijoita, jotka olivat toimineet Suurpellon alueella enemmän kuin yhden päivän. Heidän kiinnostuksensa Living Lab toimintaan oli suurta, koska he ryhtyivät laajasti toimimaan alueella, tämä hiukan vääristää mielipiteitä positiiviseen suuntaan. Haastattelut tehtiin pääosin puhelinhaastatteluina, joka on luonteeltaan erilainen kuin nauhoitettu henkilökohtainen keskustelu, ja ei ehkä tuota yhtä luotettavaa tietoa. Luotettavuutta kuitenkin lisää se, ettei viimeisimmissä haastatteluissa tullut enää esille lisää uutta tietoa.

Living Lab toiminnan yleiset tavoitteet, joita kuvattiin artikkeleissa aiemmin, toteutuivat opiskelijoiden kuvaamina jo näinkin lyhyellä toimintajaksolla oikein mallikkaasti. Asukkaiden motivointi, aktivointi, piilotarpeiden tunnistaminen, uusien palveluiden suunnittelu ja kokeilut sekä heidän vahvistaminen ja

asioiden vieminen eteenpäin, olivat varmasti arvokkaita asioita asukkaille. Tulosten pohjalta näkee, että Living Lab toiminta on ehdottomasti jatkamisen arvoista oppijoille ja asukkaille.

Opiskelijat kuvasivat saaneensa tukea ja kannustusta, niin asukkailta kuin koululta. Tämä on tärkeää oman oppimisprosessin onnistumiselle, samoin kuin oma motivaatio ja sen kehittyminen. Tärkeää on huomata että palvelumuotoilun yhdistäminen Living Lab toimintaan oli onnistunutta, koska useat opiskelijat kehuivat sitä merkitykselliseksi. Ryhmissä toimiminen ja yhteistyön eri muodot ovat tärkeitä hyville oppimiskokemuksille. Myös Pelttarin ja Ronkosen (2007) opinnäytetyössä todettiin samansuuntaisesti, että opinnot koetaan hankkeissa mielekkäinä, jos ne soveltuvat osaamisen tavoitteisiin ja opiskelijat ovat hyvin motivoitu työskentelyyn.

Oppiminen koettiin mielekkääksi Living Lab ympäristössä, kun oli isoja kokonaisuuksia/paljon opintopisteitä kertymässä. Opiskelijat kuvasivat alueilla tapahtuvaan oppimiseen sopivat sellaiset kokonaisuudet, joissa tavoitteena on vuorovaikutustaitoihin ja asiakkuusosaamiseen ja yrittäjyyteen harjaantuminen.

Toisaalta oppimista olisi edelleen lisännyt, jos olisi ollut enemmän teoriaopintoja taustalla. Useissa kohden tuli esille koordinoivan henkilön tarve alueella. Se ratkaisisikin useimmat opiskelijoiden esille nostamat käytännölliset ongelmat. Leminen ym. (2012) myös toteavat, että Living Lab ympäristöissä on tärkeää viestinnän ja vuorovaikutuksen takaaminen. Juuri systemaattiseen viestintään pystyisi koordinoiva henkilö vaikuttamaan. Toimintakokeilujen alkuvaiheessa asukkaita oli vähän, ja se haittasi opiskelijoiden työskentelyä ja oppimista. Tämä asia korjaantuu koko ajan, sillä asukkaita muuttua lisää alueelle koko ajan.

Suurpelolla toimiminen oli Laurean opiskelijoille LbD:n mukaisista toimintaa. Kaikki sen ideologiset perusasiat toteutuivat oppimisessa. Omnian näkökulmasta haastattelujen tulokset tukivat heidän koulutuksen tahtotilaa ja arvoja.

Jatkossa opiskelua kannattaa jatkaa alueella isoissa kokonaisuuksissa huomioiden että opiskelijoilla on riittävä tietopohja toimintaan. Alueella toimimiseen jatkossa tarvitaan koordinoija sekä toimintaan sopivat tilat. Tulevaisuudessa kannattaa tutkia toimintojen jatkuvuuden edellytyksiä monipuolisesti ja aktivoida lisää mahdollistajia (rakennuttajat ja kaupunki).

Lähteet:

- Engeström Y. 2004. Ekspansiivinen oppiminen ja yhteiskehittäminen työssä. Vastapaino. Keuruu.
- Fred M. Kortelainen M. Leminen S. 2011. Teoksessa: Innovoi yhdessä asiakkaidesi kanssa. Näkemyksiä LivingLab toimintaan. Hansaprint. Vantaa.
- Hankesopimus Koulii. 2010.
- Heikkanen S. Tuomi L. 2012. LivingLab toimintatapaan sopivia tutkimusmenetelmiä. Teoksessa , Käytäntöä tutkimassa. Haaga-Helia AMK. Multiprint .Vantaa.
- Hiitola B. 2012. Koulutuksen kehittäminen Koulii hankkeessa. Julkaisussa; Saappaat Suurpellon savessa. toim. Juujärvi S. Edita Helsinki.
- Juujärvi S. 2012. Saappaat Suurpellon savessa. Laurea-ammattikorkeakoulu, Otaniemi. Edita. Helsinki.
- Juujärvi S. Pessa K. 2012. Käytäntölähtöinen innovaatiotoiminta. Julkaisussa.Saappaat Suurpellon savessa. Laurea-ammattikorkeakoulu, Otaniemi. Edita. Helsinki.
- Juujärvi S. Pessa K. 2012. Ihmiset tekevät Suurpellon. Koulii hankkeen arviointitutkimus. Laurea-ammattikorkeakoulu, Otaniemi. Edita. Helsinki.
- Kotila H. Mutanen A. (toim.) 2012. Käytäntöä tutkimassa. Haaga-Helia AMK. Multiprint .Vantaa.
- Kumar V. 2009. A process for practicing design innovation. Journal of Nusiness Strategy 30: 2/3 91-100.
- Niitamo V-P. Leminen S. 2011. LivingLabin historiaa. Teoksessa;Innovoi yhdessä asiakkaidesi kanssa. Näkemyksiä LivingLab toimintaan. Hansaprint. Vantaa.
- Nyström A-G. Leminen S. (toim.) 2011. Innovoi yhdessä asiakkaidesi kanssa. Näkemyksiä LivingLab toimintaan. Hansaprint. Vantaa.
- Peltari T. Ronkola M. 2007. "Hankkeissa oppiminen voi olla mielekästä silloin, kun se vastaa oppimistarpeita, mutta opetusta ei saa altistaa hankkeiden tarpeisiin" – opiskelijoiden kokemuksia oppimisesta LbD – hankkeissa. Opinnäytetyö.Laurea AMK. Vantaa.
- Pirinen R. 2009. Models of Learning by developing. Teoksessa; Learning by Developing – New ways to learn. Laurea University of Applied Sciences. D 7 . Vantaa.
- Raij K. 2007. Learning by Developing. Laurea University of Applied Sciences.A 58.Vantaa.
- Raij K. Taatila V. Pragmatismi ammattikoulutuksen kasvatusfilosofisena valintana – Case LbD. ss. 96- 112
- Sivonen K. 2009. Ethical reflections on " Living Labs" as learning environment. teoksessa ; . Learning by Developing – New ways to learn. Laurea University of Applied Sciences. D 7 . Vantaa.
- Tuomi J. Sarajärvi A. 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Tammi. Hansaprint . Vantaa